

Het klinkt zo mooi: Samengesteld gezin. Of mozaïkgezin. Of patchworkgezin, nieuw gezin, co-oudergezin, paraplugezin. Of stiefgezin. Ouders scheiden, vinden een nieuwe partner die vaak ook kinderen heeft. En dan, hup, samen verder.

Er zijn zo'n 150.000 stiefgezinnen volgens het Centraal Bureau voor de Statistiek. In deze stiefgezinnen wonen ruim 280.000 kinderen. En die cijfers zijn van een paar jaar terug, dus inmiddels zullen het er wel meer zijn. Want het aantal stiefgezinnen neemt toe.

Het klinkt reuzegezellig. Met z'n allen fijn een nieuwe start. Maar in werkelijkheid mislukken twee van de drie stiefgezinnen. „De impact op kinderen van een tweede scheiding wordt onderschat”, zegt filosofe Corrie Haverkort, voorzitter van de stichting Nieuw Gezin Nederland. Zij schreef samen met pedagoog en gezinstrainer Marlijn Kooistra het boek Hoe maak je een succes van je nieuwe gezin? Marlijn Kooistra begeleidt ook ouders van stiefgezinnen. Een stiefgezin kan best slagen, zeggen Corrie Haverkort en Marlijn Kooistra. Als je je bewust bent van de valkuilen. Die noemen ze hier. Én de voordelen. Want als het lukt is het zó leuk.

EERST DE VALKUILEN

Kind voelt loyaliteitsconflict.

Marlijn Kooistra: „De grootste valkuil voor samengestelde gezinnen. Kinderen zijn heel gevoelig voor loyaliteitsconflicten. Ze voelen zich schuldig. ‘Mag ik het wel leuk hebben bij vader en z'n nieuwe vriendin?’”

Corrie Haverkort: „De meeste stiefmoeders zijn leuk, maar het blijft lastig om ‘mama’ te zeggen voor stiefkinderen. Of ‘papa’ tegen de stiefvader. Zeker als de stiefmoeder of -vader een rol heeft gespeeld in de echtscheiding. Vraag dat dus niet van een stiefkind. Verplaats je als (stief)moeder of (stief)vader in het kind. Negeer de biologische moeder of vader niet en zeg zeker niets rottigs over hem of haar.

„De biologische ouders moeten opkomen voor de ex-partner als die wordt zwart gemaakt. Vooral mannen schieten daar nog wel eens in te kort.”

Het kind mist het oude gezin.

Corrie Haverkort: „Scheiden is vrijwel nooit de wens van de kinderen. Ze missen het oude vertrouwde: Ik woonde in dát huis, in díe straat, met die mensen. Geef het kind de kans om aan de nieuwe situatie te wennen.”

Je houdt meer van je eigen kind dan van je stiefkind.

Marlijn Kooistra: „Een band opbouwen kost tijd. Neem die tijd. Verschil mag er zijn. Gelukkig maar. Hoe zou het zijn voor de eigen kinderen als de vader of moeder evenveel van de nieuwe kinderen houdt?”

Corrie Haverkort: „Iedere ouder voelt iets anders voor een stiefkind dan voor een eigen kind. Het stiefkind heeft niet in je buik gezeten, het ruikt anders. Het is geen eigen familie, je hebt geen gezamenlijk verleden. Het maakt niet uit. Als het klikt met het stiefkind, gaat het goed.”

De nieuwe partners hebben heel verschillende opvoedstijlen.

Gerrie Haverkort: „In een traditioneel gezin groeien opvoeders naar elkaar toe. Die opvoedstijl is het kind gewend. Als opvoeders verschillende stijlen hebben, leidt dat onrust en verwarring: Mag ik nou wel of niet eerder van tafel? Moet ik nou wel of niet mijn handen wassen? Er zijn gezinnen waar je je schoenen bij de voordeur uittrekt, en gezinnen waar je met je schoenen op de bank mag staan. Het slagen van een samengesteld gezin hangt voor een groot deel af van de mogelijkheid om samen één opvoedstijl te vinden. Als dat niet lukt, moet je je afvragen of je wel in één huis moet gaan wonen.”

Het wordt allemaal geweldig.

Marlijn Kooistra: „De verwachtingen zijn meestal hooggespannen. De tweede relatie moet slagen! De ouders denken dat het goed gaat, als de kinderen het samen kunnen vinden. Dat beeld is te romantisch.”

Gerrie Haverkort: „De prins op het witte paard is een man op een fiets met kinderzitjes. Als zijn kinderen jou niet accepteren ‘Je bent mijn moeder niet!’, heb je een groot probleem. Stel de situatie niet te rooskleurig voor.

„Een nieuwe baby kan een bom zijn onder een samengesteld gezin. Begin niet meteen samen aan kinderen. Overdenk goed de consequenties. Niet alleen voor jezelf maar ook voor de kinderen die er al zijn. Hou je genoeg tijd over voor hen? Is er genoeg geld? En maak afspraken.”

DE VOORDELEN

Een stiefgezin is gezellig.

Marlijn Kooistra: „Ze bestaan ook hoor, superstiefgezinnen. Als ouders na een scheiding een tijdlang apart hebben gewoond, kan het ook heel fijn zijn om weer een gezin te zijn.”

Kinderen in een samengesteld gezin hebben een bredere blik.

Gerrie Haverkort: „Ze leren veel over liefde en trouw. Ze denken er waarschijnlijk ook meer over na. Ze zien ook dat dingen op verschillende manier gedaan kunnen worden. De manier die jij gewend was, is niet zaligmakend. In verschillende gezinnen worden feesten verschillend gevierd - ‘O, maken jullie altijd boswandeling op kerstochtend. Wij ontbijten dan altijd met croissants’.”

Marlijn Kooistra: „De kunst is om de verschillende vormen samen te smelten tot een nieuwe traditie: ‘Oké, dan eten we eerst croissants en maken dan de wandeling’. Dat versterkt het wij-gevoel. En verzin ook als nieuw gezin nieuwe dingen: ‘Op vrijdagavond eten we pizza op de bank en kijken een film.’”

Kinderen leren om mee te helpen en verantwoordelijkheid.

Marjolein Kooistra: „Kinderen in samengestelde gezinnen moeten vaak helpen in het huishouden. Of oppassen op jongere broertjes of zusjes.